

Znak: K-1.431.1.35.2024.7.MK
Szczecin, 28 marca 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w 2020 r. i 2021 r. – dotyczy Programu „Posiłek w szkole i w domu”
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Brojce ul. Długa 48, 72-304 Brojce
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej	Pan Michał Zinowik - Wójt Gminy Brojce
Okres objęty kontrolą	2020 r. i 2021 r.
Kontrolerzy	- Małgorzata Konarska – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), - Aleksandra Komincz – główny specjalista z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Nr 90/24 z dnia 20 września 2024 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	- Art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.). § 7 umowy nr 210/ZPS4/2020 z dnia 31 stycznia 2020 r. oraz umowy nr 183/ZPS6/2021 z dnia 3 marca 2021 r. zawartych pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Brojce.
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność i celowość.
Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Planowa, tryb zwykły.
Termin kontroli	7-11 października 2024 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	– Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. nr 185 poz. 1092 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 224). – Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.). – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.). – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.). – Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1440 ze zm., Dz. U. z 2024 r. poz. 104). – Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm., Dz.U. z 2024 r. poz. 1283). – Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).
--	---

USTALENIA KONTROLI

Wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy o pomocy społecznej.

Przedmiotową kontrolą objęto prawidłowość przyznawania świadczeń w postaci dożywiania osobom przebywającym w schroniskach dla osób bezdomnych, w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, z uwagi na stwierdzone w trakcie kontroli przeprowadzonej przez WZiPS ZUW nieprawidłowości w tym zakresie.

1. Udzielenie dotacji

Zawarcie umowy w 2020 r.

W dniu 31 stycznia 2020 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Brojce umowę nr 210/ZPS4/2020 w sprawie dofinansowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa realizacji zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym w 2020 r. (dalej: umowa o dotację). Na podstawie ww. umowy Gminie na realizację Programu przyznano dotację w wysokości **160 000,00 zł.**

Aneksem nr 1/2020 z dnia 17 lipca 2020 r. do ww. umowy podwyższono kwotę dotacji do **180 000,00 zł**, natomiast wkład własny Gminy w realizację zadania został określony w wysokości nie mniejszej niż **45 000,00 zł**, co stanowiło 20% przewidywanych kosztów realizacji Programu. Termin realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji ustalono od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 26-30)

Zawarcie umowy w 2021 r.

W dniu 3 marca 2021 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Brojce umowę nr 183/ZPS6/2021 w sprawie dofinansowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa realizacji w 2021 roku rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w zakresie modułów 1 i 2 (dalej: umowa o dotację) Na podstawie ww. umowy Gminie na realizację Programu przyznano dotację w wysokości **170 000,00 zł**. Aneksem nr 1/2021 z dnia 22 listopada 2021 r. do ww. umowy podwyższono kwotę dotacji do **185 000,00 zł**, natomiast wkład własny Gminy w realizację zadania został określony w wysokości nie mniejszej niż **46 250,00 zł**, co stanowiło 20% przewidywanych kosztów realizacji Programu.

(dowód: akta kontroli str. 156-160)

W ww. umowach określono, że ze środków przekazywanych w ramach Programu Jednostka udziela wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej, w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym,
- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

(dowód: akta kontroli str. 26-30, 156-160)

2. Realizacja Programu

Organizacja świadczeń niepieniężnych

Rada Gminy Brojce, na podstawie art. 96 ust. 2 i 4 ustawy o pomocy społecznej, podjęła uchwałę nr III/13/2018 z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W §1 przedmiotowej uchwały uregulowano zasady oraz kryteria dochodowe uprawniające do uzyskania świadczeń niepieniężnych w ramach Programu.

(dowód: akta kontroli str. 31-33)

Pomoc dla osób bezdomnych w 2020 r.

W 2020 r. w Gminie Brojce pomoc w formie posiłku przyznano łącznie 3 osobom przebywającym w schroniskach dla osób bezdomnych. Pomoc udzielana była w Schronisku dla osób bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach prowadzonym przez Stowarzyszenie MONAR (2 osoby) oraz w Schronisku dla osób bezdomnych w Gryficach prowadzonym przez Fundację „Instytut św. Brata Alberta” w Świnoujściu (1 osoba).

(dowód: akta kontroli str. 34-41)

W powyższym zakresie OPS w Brojcie zawarł umowę ze Stowarzyszeniem MONAR – Schronisko dla osób bezdomnych MARKOT na zadanie z zakresu pomocy społecznej w formie zapewnienia schronienia w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Zgodnie z ww. umową Schronisko zobowiązane było m.in. do zapewnienia wyżywienia, w tym jednego gorącego posiłku. Dzienny koszt wyżywienia określono na kwotę 21,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 42-48)

Z Fundacją „Instytut św. Brata Alberta” nie zawarto umowy. Jak poinformowała Kierownik OPS w Brojcie „(...) Do instytucji prowadzącej schronisko (...) dwukrotnie wysyłane były prośby o podpisanie porozumienia/umowy na zapewnienie miejsca w schronisku dla jednej osoby. Mimo pism przedstawiciele instytucji w żaden sposób nie odnieśli się do nich i nie wyrazili woli podpisania umowy. Klient (...) nie wyraził woli przebywania w innym schronisku. Biorąc pod uwagę wiek klienta i aspekt społeczny całej sprawy, OPS Brojce wydał skierowanie do schroniska dla osób bezdomnych w Gryficach bez podpisanej umowy (...).” Z przedłożonych dokumentów wynika, że dzienny koszt wyżywienia w schronisku w Gryficach stanowił kwotę 10,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 111-114)

Łączny koszt pomocy osobom bezdomnym w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. w 2020 r. wyniósł 10 549,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 34-41)

W powyższym zakresie stwierdzono, że przyjęte w obu schroniskach dzienne stawki wyżywienia (tj. 21,00 zł i 10,00 zł) obejmują koszty śniadania, obiadu (gorącego posiłku) i kolacji, które OPS w Brojcie wykazał do rozliczenia Programu. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 48, 51-84, 88-102, 104-110, 114, 117-125, 127-129, 149-155)

Pomoc dla osób bezdomnych w 2021 r.

W 2021 r. w Gminie Brojce pomoc w formie posiłku przyznano 1 osobie przebywającej w Schronisku dla osób bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach.

(dowód: akta kontroli str. 161-165)

W powyższym zakresie OPS w Brojcach zawarł umowę ze Stowarzyszeniem MONAR – Schronisko dla osób bezdomnych MARKOT na zadanie z zakresu pomocy społecznej w formie zapewnienia schronienia w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. Zgodnie z ww. umową Schronisko zobowiązane było m.in. do zapewnienia wyżywienia, w tym jednego gorącego posiłku. Dzienny koszt wyżywienia określono na kwotę 26,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 166-172)

Łączny koszt pomocy osobom bezdomnym w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2021 r. wyniósł 6 339,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 161-165)

W powyższym zakresie stwierdzono, że:

- do rozliczenia Programu w 2021 r. wykazano wydatki w wysokości 651,00 zł dotyczące posiłków wydanych w grudniu 2020 r.,
- dzienna stawka wyżywienia (tj. 26,00 zł) obowiązująca w okresie styczeń-kwiecień 2021 r. obejmuje koszty śniadania, obiadu i kolacji, które OPS w Brojcach sfinansował i wykazał do rozliczenia Programu.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 177-191, 232-239)

3. Ewidencja księgowa zadania

Ewidencja księgowa w 2020 r. i 2021 r.

W wyniku weryfikacji sposobu prowadzenia ewidencji księgowej zadania ustalono, że Gmina w 2020 r. i 2021 r. ewidencjonowała otrzymywane z ZUW transze dotacji na wyodrębnionym koncie księgowym 133-1 (dział 852, rozdział 85230, paragraf 2030).

(dowód: akta kontroli str. 130-143, 219-227)

Poszczególne transze dotacji w ramach Programu, które wpłynęły do Urzędu Gminy w Brojcach zostały przekazane do OPS. Jak wynika z wyjaśnień przedłożonych przez Skarbnika Gminy „(...) środki na wydatki z budżetu gminy dla jednostki Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach w latach 2020-2021 były ogólnie według potrzeb bez podziału na klasyfikację budżetową. W ewidencji konta 223-03 Rozliczenie wydatków budżetowych nie mamy wyodrębnionych środków według klasyfikacji budżetowej. Więc nie mam możliwości wydruku ewidencji księgowej dotyczącej tylko dotacji na program „Posiłek w szkole i w domu” według klasyfikacji 852-85230-2030”.

(dowód: akta kontroli str. 144-148, 228-231)

Ponadto ustalono, że w 2020 r. i 2021 r. Ośrodek prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków na zadanie na koncie 130-1 (dział 852, rozdział 85230, paragraf 3110).

(dowód: akta kontroli str. 149-155, 232-239)

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że przedłożona ewidencja księgowa wypełnia wymogi określone w § 6 umów o dotację (2020 r. i 2021 r.), w myśl którego: „Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy (...) o rachunkowości (...) w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych”.

(dowód: akta kontroli str. 26-30, 156-160)

4. Rozliczenie zadania

Rozliczenie zadania w 2020 r.

Na realizację zadania w 2020 r. Gmina Brojce otrzymała dotację w kwocie ogółem **180 000,00 zł**. Z przedłożonej ewidencji księgowej wynika, że całkowity koszt Programu wyniósł **193 677,50 zł**. Niewykorzystane środki z dotacji w kwocie 25 058,00 zł zostały zwrócone do ZUW w dniu 12 stycznia 2021 r., tj. zgodnie z terminem określonym w umowie o dotację.

(dowód: akta kontroli str. 130-143, 149-155)

W wyniku nieprawidłowości opisanej w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 5 963,00 zł. Powyższe miało wpływ na rozliczenie zadania.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Rozliczenie zadania w 2021 r.

Na realizację zadania Gmina Brojce w 2021 r. otrzymała dotację w kwocie ogółem **185 000,00 zł**. Z przedłożonej ewidencji księgowej wynika, że całkowity koszt Programu wyniósł **231 150,00 zł**.

(dowód: akta kontroli str. 219-227, 232-239)

W wyniku nieprawidłowości opisanej w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 2 331,00 zł. Powyższe miało wpływ na rozliczenie zadania.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 2. Realizacja Programu

Zakwalifikowanie wydatków poniesionych na nadmiarowe posiłki (śniadania i kolacje) do rozliczenia Programu

W wyniku analizy dokumentów finansowo-księgowych stwierdzono, że OPS w Brojciech w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” sfinansował ze środków Programu trzy posiłki dziennie i wykazał je do rozliczenia zadania.

(dowód: akta kontroli str. 51-84, 88-102, 104-110, 117-125, 127-129, 149-155, 180-191, 232-239)

Ustalono, że w 2020 r. dzienny koszt wyżywienia w Schronisku dla osób bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach wynosił 21,00 zł. W ww. kwocie uwzględniono koszty śniadania (6,00 zł), obiadu (9,00 zł) oraz kolacji (6,00 zł). W Schronisku dla osób bezdomnych w Gryficach dzienny koszt wyżywienia w 2020 r. ustalono na kwotę 10,00 zł, tj. gorący posiłek (5,00 zł) oraz śniadanie i kolacja (5,00 zł).

(dowód: akta kontroli str. 48, 114)

W odniesieniu do 2021 r. stwierdzono, że w okresie styczeń-kwiecień 2021 r. Schronisko dla osób bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach obciążało OPS w Brojciech kosztami wyżywienia przy zastosowaniu dziennej stawki wyżywienia w wysokości 26,00 zł. Stawka ta obejmuje koszty śniadania (7,00 zł), obiadu (12,00 zł) i kolacji (7,00 zł). Szczegółowe dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

(dowód: akta kontroli str. 172)

Podmiot	Imię i nazwisko	Liczba dni, w których zapewniono trzy posiłki	Dzienny koszt wyżywienia	Kwota wydatków ogółem	w tym:		
					śniadanie	obiad / gorący posiłek	kolacja
1	2	3	4	5 (3x4)	6	7	8
2020 r.							
Schronisko dla osób bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach ¹	XXXXX	124	21,00 zł	2 604,00 zł	744,00 zł	1 116,00 zł	744,00 zł
	XXXXX	335		7 035,00 zł	2 010,00 zł	3 015,00 zł	2 010,00 zł
Schronisko dla osób bezdomnych w Gryficach ²	XXXXX	91	10,00 zł	910,00 zł	227,50 zł	455,00 zł	227,50 zł
Razem				10 549,00 zł	2 981,50 zł	4 586,00 zł	2 981,50 zł
2021 r.							
Schronisko dla osób bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach ³	XXXXX	120	26,00 zł	3 120,00 zł	840,00 zł	1 440,00 zł	840,00 zł
Razem				3 120,00 zł	840,00 zł	1 440,00 zł	840,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 51-84, 88-102, 104-110, 117-125, 127-129, 149-155, 180-191, 232-239)

W powyższym zakresie Kierownik OPS w Brojciech wyjaśniła „OPS Brojce w 2020 r. oraz w okresie styczeń-kwiecień 2021 r. ze środków dotacji i środków własnych finansował trzy posiłki dziennie: śniadanie, obiad i kolację w Schronisku dla Osób Bezdomnych

w Łagiewnikach oraz w Gryficach z uwagi na literalną interpretację słowa „posiłek” w zestawieniu z zasadami udzielenia pomocy w formie posiłku określonych w Uchwale Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (...).

W myśl słownika języka polskiego posiłek oznacza:

1. pożywienie jedzone dla zaspokojenia głodu, posilenia się;
2. jedzenie czegoś.

Słowo „Posiłek” nie było rozpatrywane w liczbie pojedynczej, tylko jako pożywienie jedzone dla zaspokojenia głodu – jako zabezpieczenie podstawowej potrzeby, a w myśl tego, zarówno śniadanie jak obiad i kolacja miały temu służyć.

Po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Brojciech w dniach 4-7 maja 2021 r. Zespół Kontrolujący wskazał, że „posiłek” winno się traktować jako jeden posiłek. Program „Posiłek w szkole i w domu” nie precyzuje tej kwestii, a przepisy ustawy o pomocy społecznej również nie zawierają definicji normatywnej pojęcia „posiłek” ani nie odsyłają w tym zakresie do innych aktów prawnych, stąd OPS Brojcie, osobom przebywającym w Schronisku dla Bezdomnych, finansował ze środków dotacji i środków własnych trzy posiłki dziennie: śniadanie, obiad i kolację – jako pożywienia jedzonego dla zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Po uwagach Zespołu Kontrolującego zawartych w protokole kontroli kompleksowej, od 01.05.2021 r. osobie przebywającej w Schronisku dla osób Bezdomnych przyznano dodatkową pomoc w formie zasiłku celowego finansowanego ze środków własnych gminy, na pokrycie kosztów śniadań i kolacji, a w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” finansowany był jeden posiłek”.

(dowód: akta kontroli str. 23-25, 175-176)

Odnosząc się do udzielonych wyjaśnień należy stwierdzić, że zasady udzielania pomocy zostały określone w uchwale nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Zgodnie z zapisami ww. Programu w jego ramach przewiduje się wsparcie w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Przez pojęcie „posiłek” należy więc rozumieć tylko jeden posiłek. Podkreślenia wymaga fakt, że w treści Programu stosowany jest termin „posiłek”, a nie posiłki, co wskazuje na możliwość finansowania tylko jednego posiłku.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w ramach Programu Gmina została zobowiązana do składania rocznej informacji o jego realizacji, którą należy przekazać za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Zgodnie z objaśnieniami do formularzy sprawozdawczych Programu „Posiłek w szkole i w domu” dostępnych w CAS „(...) Przy sporządzaniu Sprawozdania należy pamiętać, iż za świadczenie przyjmuje się w przypadku – posiłku: 1 posiłek (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 214-218)

Mając na uwadze powyższe, wydatki w łącznej wysokości 7 643,00 zł w tym: kwota 5 963,00 zł dotycząca 2020 r. oraz kwota 1 680,00 zł dotycząca 2021 r. nie kwalifikują się do rozliczenia Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Zakwalifikowanie do rozliczenia Programu w 2021 r. wydatków dotyczących posiłków wydanych w grudniu 2020 r.

Kontrolujący ustalili, że do rozliczenia Programu w 2021 r. OPS w Brojcach zakwalifikował wydatki poniesione na podstawie noty księgowej nr 1/01/21 z dnia 4 stycznia 2021 r. na kwotę 651,00 zł. Z treści ww. noty wynika, że stanowi ona opłatę za wyżywienie za miesiąc grudzień 2020 r. i dotyczy mieszkańca schroniska dla osób bezdomnych w Łagiewnikach.

(dowód: akta kontroli str. 177-179)

Należy podkreślić, że w § 2 umowy o dotację wskazano, że „Termin realizacji zadania, o którym mowa w § 1 oraz termin wykorzystania dotacji ustala się od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.”. Należy więc stwierdzić, że ze środków Programu w 2021 r. możliwe było sfinansowanie jedynie posiłków wydanych w tym roku. Zapłata za usługi wykonane w poprzednim roku budżetowym nie może nastąpić środkami pochodzącymi z kolejnego roku budżetowego.

(dowód: akta kontroli str. 156-160)

Mając na uwadze powyższe, wydatki w wysokości 651,00 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programu w 2021 r. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Ad 5. Rozliczenie zadania

Rozliczenie zadania w 2020 r.

Gmina Brojce wykazała, że na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2020 r. przeznaczono środki w kwocie ogółem 193 677,50 zł.

W wyniku nieprawidłowości opisanej w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania, polegającej na zakwalifikowaniu do rozliczenia Programu wydatków poniesionych na nadmiarowe posiłki (śniadania i kolacje), stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikowalnych wyniosła 5 963,00 zł.

Mając na uwadze powyższe ustalono, że kwota środków kwalifikujących się do rozliczenia Programu wyniosła 187 714,50 zł. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

1	Przekazana dotacja	180 000,00 zł
2	Kwota zwróconej dotacji do ZUW	25 058,00 zł
3	Kwota dotacji po zwrocie (1-2)	154 942,00 zł

4	Całkowity koszt zadania	193 677,50 zł
5	Wydatki niekwalifikowalne	5 963,00 zł
6	Wydatki kwalifikowalne (4-5)	187 714,50 zł
7	Kwota należnej dotacji (6 x 80,00%)	150 171,60 zł
Kwota dotacji do zwrotu (3-7)		4 770,40 zł

Zgodnie z zapisem § 4 ust. 1 umowy o dotację wkład własny Gminy na realizację Programu nie może stanowić mniej niż 20,00% kosztów jego realizacji, zatem dotacja nie może przekroczyć 80,00% tych kosztów. Mając na uwadze, że wydatki kwalifikowalne wyniosły 187 714,50 zł, należna Gminie dotacja wynosi 150 171,60 zł. Jednocześnie różnica pomiędzy dotacją, która pozostała Gminie po dokonaniu zwrotu do ZUW, a kwotą należnej dotacji, tj. środki w wysokości 4 770,40 zł, które wydawkowano w 2020 r. na nadmiarowe posiłki, tj. śniadania i kolacje, niezgodnie z zasadami Programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz z zawartą umową o dotację, stanowią w myśl § 5 ust. 4 pkt 1 ww. umowy, dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, która podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

W świetle powyższych ustaleń dotacja w wysokości **4 770,40 zł** stanowi, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem (...). Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Przedmiotowa dotacja została przekazana do Gminy w dniu 09.12.2020 r. (ostatnia transza dotacji w 2020 r.)

W ocenie kontrolujących powyższe działanie wypełnia znamiona czynu określonego w art. 9 pkt 1, ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w myśl którego naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest wydawkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację.

Rozliczenie zadania w 2021 r.

Gmina Brojce wykazała, że na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2021 r. przeznaczono środki w kwocie ogółem 231 150,00 zł. W związku z powyższym ustalono, że analogicznie jak w 2020 r., 80,00% kosztów realizacji Programu stanowi dotacja w kwocie 184 920,00 zł.

Jednocześnie stwierdzono, że w wyniku nieprawidłowości opisanych w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania, łączna kwota wydatków niekwalifikowalnych w ramach Programu wyniosła 2 331,00 zł.

Mając na uwadze powyższe ustalono, że kwota środków kwalifikujących się do rozliczenia Programu wyniosła 228 819,00 zł. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

1	Przekazana dotacja	185 000,00 zł
2	Całkowity koszt zadania	231 150,00 zł
3	Kwota należnej dotacji (2 x 80,00%)	184 920,00 zł
4	Kwota dotacji do zwrotu (1-3)	80,00 zł
5	Wydatki niekwalifikowalne	2 331,00 zł
6	Wydatki kwalifikowalne (2-5)	228 819,00 zł
7	Kwota należnej dotacji (6 x 80,00%)	183 055,20 zł
8	Kwota dotacji do zwrotu (3-7)	1 864,80 zł
Łączna kwota dotacji do zwrotu (4+8)		1 944,80 zł

Zgodnie z zapisem § 4 ust. 1 i 2 umowy o dotację wkład własny Gminy na realizację Programu nie może stanowić mniej niż 20,00% kosztów jego realizacji, zatem dotacja nie może przekroczyć 80,00% tych kosztów. Jednocześnie niezapewnienie tego limitu uważa się za pobranie dotacji w nadmiernej wysokości. Mając na uwadze, że całkowity koszt zadania wyniósł 231 150,00 zł, należy uznać, że kwota dotacji należna Gminie wynosi 184 920,00 zł, natomiast kwota 80,00 zł, zgodnie z § 5 ust. 4 pkt 2 umowy o dotację, stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości, która podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

Ponadto mając na uwadze, że wydatki kwalifikowalne wyniosły 228 819,00 zł, należy uznać, że należna Gminie dotacja wynosi 183 055,20 zł. W związku z tym kwota w wysokości 1 864,80 zł, wydatkowana w 2021 r. na nadmiarowe posiłki, tj. śniadania i kolacje oraz na posiłki wydane w grudniu 2020 r., niezgodnie z zasadami Programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz z zawartą umową o dotację, stanowi w myśl § 5 ust. 4 pkt 1 ww. umowy, dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, która podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

W świetle powyższych ustaleń:

- dotacja w wysokości **80,00 zł** stanowi, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została (...) pobrana w nadmiernej wysokości.

Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się począwszy od dnia stwierdzenia nieprawidłowego naliczenia lub nienależnego pobrania dotacji (...). Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

- dotacja w wysokości **1 864,80 zł** stanowi, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem (...). Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Przedmiotowa dotacja została przekazana do Gminy w dniu 13.12.2021 r. (ostatnia transza dotacji w 2021 r.)

W ocenie kontrolujących powyższe działanie wypełnia znamiona czynu określonego w art. 9 pkt 1, ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w myśl którego naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację. Mając z kolei na uwadze art. 26 ust. 1 i 3 ww. ustawy, który stanowi, że jeżeli wykazana kwota nie przekracza jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, tj. kwoty 4 134,02 zł, obowiązującej w 2021 r., powyższe nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Łączna kwota środków dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa wynosi ogółem 1 944,80 zł (80,00 zł + 1 864,80 zł = 1 944,80 zł).

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia Skarbnika Gminy Brojce z dn. 07.10.2024 r. Wyjaśnienia Kierownika OPS w Brojcach z dn. 07.10.2024 r. oraz 09.10.2024 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w 2020 r. i 2021 r. – dotyczy Programu „Posiłki w szkole i w domu” ocenia się negatywnie .
Wpis do książki kontroli	Nr 4

Zalecenia	1. Dokonać zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie ogółem 6 635,20 zł (4 770,40 zł za 2020 r. i 1 864,80 zł za 2021 r.), wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia 9 grudnia 2020 r. dla kwoty 4 770,40 zł i od 13 grudnia 2021 r. dla kwoty 1 864,80 zł, tj. dnia przekazania dotacji z budżetu państwa. Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia [Art. 169 ust. 1 pkt 1, ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)]. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, tj. dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. 2. Dokonać zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 80,00 zł, wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi począwszy od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, tj. dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej. Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia [Art. 169 ust. 1 pkt 2, ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)]. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. W przypadku realizacji tego rodzaju zadania w przyszłości zalecam: 3. Do rozliczenia Programu wykazywać jedynie wydatki poniesione na jeden gorący posiłek. 4. Wydatki za posiłki w ramach Programu ponosić w terminie realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji określonym w umowie z wojewodą.
-------------------------	---

Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zwroty proszę kierować na właściwe rachunki bankowe Wojewody Zachodniopomorskiego, tj.: – nr 87 1010 1599 0056 3013 9135 0000 – dla dotacji, – nr 57 1010 1599 0056 3022 3100 0000 – dla odsetek. – Opis dokonywanego przelewu powinien zawierać pełną klasyfikację budżetową, rok w którym uzyskano zwracaną dotację, wskazanie czy jest to zwrot dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (dopisek: dot. WNzP), pobranej w nadmiernej wysokości (dot. PwNW) czy też nienależnie pobranej (dot. NP), a także odniesienie do numeru pisma i daty wystąpienia pokontrolnego. – Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia. – Odsetek od dotacji nie nalicza się w sytuacji, gdy ich wysokość przed zaokrągleniem do pełnych złotych nie przekracza 8,70 zł. [Art. 54 §1 pkt 5) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2025 r., poz. 111)]. – Zgodnie z art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 104) niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>